

Čas přípravy
maximálně 2 hodiny

Čas realizace
minimálně 1 hodina

Prostor
venku

Roční období
jaro–podzim

Počet účastníků
minimálně 12

Věková kategorie
15+

LIKVIDACE SKLÁDEK

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: k učení, k řešení problémů, ke komunikaci, sociální a personální, občanská.

Kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při svém studiu a praxi, zvažovat možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků, používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu, odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat, zvažovat vztahy mezi osobními zájmy, zájmy širší skupiny a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, o chodu společnosti a civilizace uvažovat z hlediska udržitelnosti života, rozhodovat se a jednat tak, aby nebyla ohrožena příroda a životní prostředí.

Konkrétní cíl:

Prohloubit informace o likvidaci odpadů, zejména s ohledem na vlastní možnosti likvidace. Získat povědomí o potřebě třídít odpady, o recyklaci, využití či likvidaci odpadů. Rozvíjení postřehu, rychlá reakce, taktika, týmová spolupráce.

Motivace:

Likvidace odpadů je v oblasti ochrany životního prostředí neustále diskutované téma. Množství vyprodukovaného odpadu a jeho následné zpracovávání komplikuje v mnohých zemích život jejich obyvatel. Jednou z variant likvidace a následného zpracovávání odpadů je jeho třídění. Poté je možné roztríděný odpad z větší části ještě využít ke zpracování. Proto je důležité, aby lidé využívali možností při třídění odpadů, aby měli znalosti, jaký odpad kam patří a jak se následně využívá. Zaveďte diskusi o tom, jak každý doma řeší odpady, zda je třídí a zda ví, jak je správně třídít. Dále si popovídejte o sběrných dvorech a jejich funkci.

Legenda:

Planeta Překonání – viz příběh v úvodu metodiky

Potřeby:

Karty s druhy odpadů a označení stanovišť – skládka, recyklace – sběrný, třídírny odpadů, sběrné dvory (viz přílohy P6A – P6T); něco na vymezení území při neznalosti terénu (fáborky, cedule).

Provedení:

Rozdělíme hrající na několik družstev (minimálně 2 družstva po minimálně 6 hráčích), z nichž každé představuje jednu likvidační četu odpadu. Úkolem družstev je najít a zlikvidovat co nejvíce skládek s tím, že je nutné nalezený odpad roztrídít a odnést na patřičné místo likvidace. Místa černých skládek jsou rozmístěna ve vymezeném terénu a hráči o jejich přesném umístění nevědí. Počet černých skládek je podle počtu hráčů (příklad: při počtu cca 18 hráčů – 3 družstva – 9 černých skládek, vzdálenost mezi nimi do 100 m). Na každé černé skládce jsou karty se všemi druhy odpadů – vždy po jedné kartě z každého druhu, přičemž každému odpadu je přiřazen nějaký počet bodů (buď dle četnosti výskytu nebo náročnosti likvidace nebo náhodně). Karty jsou seřazeny odshora dolů tak, aby nahoře byl odpad s největším bodovým zhodnocením. Současně jsou po okrajích vymezeného území rozmístěna místa pro likvidaci odpadu – vždy 1 místo pro 1 druh odpadu; na těchto místech je vždy nějaký organizátor hry nebo jeho pomocník, který přinesený odpad přebírá a zapisuje příslušnému družstvu.

Úkolem hráčů je najít černé skládky, vzít z každé z nich vždy pouze 1 druh odpadu (logicky ten nahoře, protože má nejvyšší hodnotu) a odnést ho na správné místo likvidace. K této skládce se hráč již nemůže vrátit a musí hledat jinou. Pro kontrolu je možné karty s odpady barevně označit (každá skládka bude mít jinou barvu). Hráči v družstvu se mohou během hry informovat o tom, kde je jaká skládka, kde jsou patřičná místa pro likvidaci odpadů a kam který odpad patří (informovat o těchto skutečnostech hráče z jiného družstva by bylo kontraproduktivní). Po uplynutí časového limitu hra končí a družstvu se sečtou body za vytríděné odpady. Pokud budou mít na konci hry hráči karty s odpady u sebe, ale již je nestihnou odevzdat k recyklaci, lze za takový odpad přidělit nějaký minimální počet bodů – musí být předem dohodnuto v pravidlech.

Alternativy:

1. Hru lze hrát i v jednotlivcích.
2. Místo karet lze na „černé skládky“ umístit přímo dané odpady (PET lahve, papír, atd.), což je ale náročné na přípravu hry a následně i úklid po hře.
3. Složení odpadů na černých skládkách je čistě náhodné. Např. na jedné skládce mohou být jen 2 druhy odpadů, na jiné všechny druhy.

Osobní úkol pro jednotlivce:

Každý si bude doma po dobu jednoho týdne zapisovat kolik odpadu a jaký druh rodina vytrídí. Výsledky si pak jednotlivci navzájem porovnají a prodiskutují, jak by mohli ovlivnit třídění odpadů ve své rodině.

Celou aktivitu je potřeba doplnit reflexí nejen o potřebnosti likvidace skládek a následné recyklaci, ale i jak se co recykluje, které suroviny se dají zpětně využít a jak.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání, Pomoc a Překonání.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Zrakově postižení – záleží na typu postižení. Lehčí stupeň – velké karty s velkými obrázky a texty. Zabezpečit území, upozornit na případné nerovnosti, u kterých pro jistotu hlídá vedoucí. Těžší stupeň postižení – nevhodné.

Sluchově postižení – dát si pozor na to, aby účastník mohl při vysvětlování odezírat ze rtů vedoucího. Zjednodušené instrukce hry v textové podobě. Ověřit si, že účastník rozumí zadanému úkolu.

Pohybově postižení – mohou ve hře být v roli poradců nebo správců skládek a za umístění odpadu chtít po hráči nějaký lehký úkol.

Mentálně postižení – srozumitelné vysvětlení v jednoduchých krátkých větách. Pomoc s přiřazením, kam který odpad patří (pomocný tahák) buď někde na centrálním místě, nebo mít šablony odpadů na jednotlivých skládkách – přiřazování.

Řečově postižení – bez omezení. Jen dát dostatečný prostor na dotazy a komunikaci.

Obtížně vychovatelní – striktní hranice a pravidla při práci.

Jedinci se specifickými poruchami učení a chování – bez omezení, záleží na typu postižení.

Výjimečně nadaní a geniální – zjistit, co se děje s recyklovaným odpadem, jak se využívá, uvést výrobky z recyklovaného odpadu. Poté ostatním představit (třeba formou prezentace). Mohou také zjistit statistické údaje o produkci odpadů v naší republice, v Evropě či ve světě. Nechat je zorganizovat návštěvu třídící linky.

Pozor na:

Venkovní prostor pro hru by měl být nepřehledný terén (louka s křovinami, zarostlý les, okraj města nebo vesnice se stavbami). Ohraničení prostoru musí být jednoznačné (výhodou je, pokud hráči již terén dopředu znají, např. z jiné aktivity). Upozornit na případná nebezpečná místa v hracím území.

Moje poznámky: